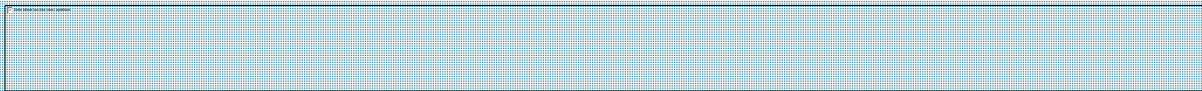

Ældre og brystkræft

Lone Jørgensen
Post doc, SD, cand.cur. ph.d.
Klinik Kirurgi og Kræftbehandling
Aalborg Universitetshospital
E-mail: lojo@rn.dk

Definition af betegnelsen ældre

- Ingen konsensus om den aldersmæssige afgrænsning
- Anvendes meget sjældent for personer < 60 år
- Massebetegnelse?
- Stigmatisering?

Hvorfor specifikt fokus på ældre?

- Flere ældre
- Jo ældre jo større risiko for brystkræft
- Antallet af ældre, som overlever brystkræft, er stigende
- Mindre reserve kapacitet

Ældre og oplevelsen af belastning i relation til brystkræft

- Ældre oplever generelt mindre belastning på diagnosetidspunktet - sammenlignet med yngre kvinder
(Mertz et al., 2012; Miller et al., 2014; Jørgensen et al. 2015)
- Belastningen falder til gengæld mindre hos de ældre i det kirurgiske forløb for brystkræft (Jørgensen et al., 2015)

Ældre og deres oplevede livskvalitet efter behandling for brystkræft

- Ældre behandlet for brystkræft rapporterer dårligere livskvalitet sammenlignet med kvinder uden brystkræft (Robb et al., 2006)
 - Dårligere psykosocialt velbefindende
 - Flere dage med dårligt humør og træthed
 - Større komorbiditet
 - Dårligere fysisk og mentalt helbred
- Ældre behandlet for brystkræft rapporterer bedre livskvalitet sammenlignet med yngre kvinder med brystkræft (Byeong-Woo et al. 2011)

- Typen af operation metode har generelt ingen effekt på livskvalitet – undtaget axilrømning (Mandelblatt et al., 2003)
- Af betydning er:
 - Involvering i behandlingsplan
 - Behandling ud fra patientens præferencer
 - God kommunikation imellem læge og patient

Ældre med brystkræft og deres velbefindende

- Ældre behandlet for brystkræft har lettere ved at tilpasse sig situationen med brystkræft sammenlignet med yngre – selv om forskellen er lille

(Kornblith et al. 2007)

- Kvinder med mindre end 12 års skolegang har en højere risiko for et generelt dårligere følelsesmæssigt velbefindende og brystkræft specifikt følelsesmæssig velbefindende (Clough-Gorr, Ganz &

Silliman, 2007)

- Interaktionen mellem læge og patient har betydning for coping
- Social støtte har sammenhæng med positive ændringer i ens velbefindende (Clough-Gorr, Ganz & Silliman, 2007)

Ældre, body image og seksualitet

- Et (forholdsvis) uudforsket området.
- Ingen konsensus om body image fænomenet/begrebet – ofte ikke defineret i litteraturen.
- Body image var en betydningsfuld faktor i relation til beslutning vedr. operationsmetode hos 31 % (563 kvinder over 67 år indgik i undersøgelsen) (Figueiredo et al., 2004)
- Lumpektomerede kvinder havde bedre body image sammenlignet med mastektomerede (Figueiredo et al., 2004)
- Kvinder som foretrak lumpektomi men fik lavet mastektomi havde det dårligste body image (Figueiredo et al., 2004)

Hvordan betragter de sundhedsprofessionelle ældre?

- Stereotyp?
- Negativt eller positivt at blive ældre?

Tak for opmærksomheden 😊

